

Svar på remiss av it-driftsutredningens delbetänkande Säker och kostnadseffektiv it-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering, SOU 2021:1

Mariestads kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på ovan nämnd utredning (fortsatt kallad ”utredningen”). Kommunen lämnar i detta remissvar ett antal synpunkter för beaktande.

Om de rättsliga förutsättningarna att utkontraktera it-drift

Behovet av utkontraktering

Det finns ett starkt behov av att i olika situationer kunna utkontraktera it-drift. Det kan röra sig om allt från infrastrukturtjänster (IaaS) till applikationstjänster (SaaS). Kommunen instämmer i utredningens inriktning att det måste tydliggöras i lag att även sekretessbelagda uppgifter ska kunna hanteras i sådana tjänster som drivs av externa leverantörer.

Stort behov av tydliga förutsättningar

Det viktigaste med en eventuell kommande lagreglering är att den, i kombination med förarbeten, ger mycket tydliga förutsättningar för vilken typ av drift och information som är respektive inte är möjlig att utkontraktera.

Den intresseavvägning som utredningen föreslår riskerar att skapa otydlighet. Att en intresseavvägning ska göras ter sig tämligen självklart – oavsett om det stadgas i lag eller inte. Att fatta riskbaserade beslut är grunden både vad gäller informationssäkerhet och dataskydd.

Men det måste bli avsevärt mycket tydligare hur en intresseavvägning ska göras. Vad ska och får läggas i vågskålarna för de olika intressena? Det vore naturligt att i en intresseavvägning också ta in riskperspektivet. Det vill säga hur stor risken är

att sekretessintresset påverkas negativt. Om utkontrakteringen bedöms kunna göras på ett säkert sätt sett både till tekniska och administrativa skyddsåtgärder bör det rimligen vägas in i intresseavvägningen.

Snabbare hantering vid kommande behov av förändrad lagstiftning

Vidare måste det även efter ikraftträdandet av en ny lagreglering finnas en stor lyhördhet och förmåga till snabbt agerande när det uppstår behov av ny vägledning. Digitaliseringen accelererar och det kommer uppstå många nya situationer som vi idag inte kan förutse. Det är inte rimligt att hela det offentliga Sverige ska leva i osäkerhet i många år på så sätt som varit fallet i frågan om utkontraktering av drift som innebär röjande av sekretessbelagda uppgifter. Staten måste mycket snabbare ge vägledning och tydliga rättsliga förutsättningar.

Begränsning till teknisk bearbetning eller teknisk lagring

Utredningens förslag är tydligt i avseendet att det inte inkluderar en leverantörs analys och mer kvalificerad bearbetning än rent teknisk. Det torde dock finnas relativt många situationer där en leverantör gör båda delar. Ett exempel är många cybersäkerhetstjänster där en kundens data hanteras i en SaaS-tjänst men där leverantören också ger stöd i analys av informationen. Det är troligt att gränsdragningsproblem uppstår kring vad som faller inom teknisk lagring och bearbetning och vad som inte gör det när en tjänst köps av leverantör. Hur sådana situationer ska hanteras får gärna tydliggöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Hantering av tredjelandsoverföringar av personuppgifter

Det är en stor utmaning att hantera Schrems II-domen och Europeiska dataskyddsstyrelsens vägledning. Vi förutsätter att regeringen inom EU-samarbetet är starkt drivande för att hitta lösningar.

Även kommuners behov och förutsättningar kring it-drift bör analyseras och beaktas

De utmaningar statliga myndigheter framfört till utredningen vad gäller it-drift gäller i hög grad också för landets kommuner. Liksom för de statliga myndigheterna finns det stora fördelar med ökad samverkan även mellan kommuner. Det kan gälla sådant som drift och kompetensförsörjning. Eventuella

kommande förslag från utredningen som avser förstärkt samverkan bör i så hög grad som möjligt också tänka in kommuner.

Ett exempel på när det offentliga misslyckats är att det inte har varit möjligt att ta fram en i landet gemensam lösning för e-legitimationer att använda i tjänsten. Statliga myndigheter har en lösning medan det inte finns för kommuner. När det skapas flera parallella lösningar på gemensamma problem blir det sannolikt både dyrare och svårare att samarbeta.

Kommunstyrelsen

Ks § 67

Dnr 2021/00046

**Remissyttrande - SOU 2021:1 Säker och kostnadseffektiv it-drift
- rättsliga förutsättningar för utkontraktering**

Kommunstyrelsens beslut

1. Mariestads kommun lämnar remissvar till regeringskansliet enligt remissvar upprättat av kommunens informationssäkerhetssamordnare.
2. Remissen ska vara regeringskansliet tillhanda senast den 7 maj 2021.

Bakgrund

Regeringen har utsett utredare för att bland annat analysera de rättsliga förutsättningarna för statliga myndigheter, kommuner och landsting att med bibehållen säkerhet utkontraktera it-drift till privata leverantörer och vid behov lämna författningsförslag.

Bakgrunden till utredningen är att utvecklingen inom digitalisering och IT-lösningar går mot att använda externa leverantörer för it-drift av olika slag. Det kan exempelvis innebära att köpa så kallade ”molntjänster” i form av en enskild applikation såsom ett ekonomisystem. Det innebär generellt sett att leverantören ansvarar för att på egen hand eller via underleverantörer drifta systemet. Kommunen har liten eller ingen del i driften. Det finns också plattform- och infrastrukturlösningar som innebär att kommunen själv kan drifta system och tjänster på en extern leverantörs infrastruktur.

Oavsett lösning innebär det att leverantören tar del av den information kommunen väljer att behandla i tjänsten/infrastrukturen. När det gäller sekretessbelagd information men också personuppgifter har det under de senaste åren rått en betydande osäkerhet om vilken typ av utkontraktering som är laglig. Det vill säga vilken typ av information som en leverantör kan få behandla. Det finns också en osäkerhet kring användningen av utländska leverantörer då dessa företag kan vara bundna av sitt hemlands egna rättsordningar att lämna ut information som tillhör kunden. Det mest kända exemplet är den amerikanska lagstiftningen Cloud Act. Den innebär att amerikansk domstol kan kräva att amerikanska företag lämnar över sina kunders information oavsett var informationen hanteras (t.ex. på leverantörens serverar i Sverige).

Den betydande osäkerhet som råder om laglighet och lämplighet att låta leverantörer ta del av framförallt sekretessbelagd information har begränsat offentliga sektorns möjligheter att nyttja de fördelar moderna it-lösningar erbjuder.

Utredningens förslag samt Mariestad kommuns remissynpunkter i korthet

Utredningen har inriktningen att det ska vara möjligt för offentlig verksamhet att utkontraktera it-drift, även sådan som omfattar sekretessbelagd information. Bland annat föreslås en ändring i offentlighets- och sekretesslagen 10 kap 2 §.

Utkontraktering av teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter

Sekretess hindrar inte att en uppgift lämnas ut till ett företag eller en annan enskild eller till en annan myndighet som har i uppdrag att utföra endast teknisk bearbetning eller teknisk lagring av de uppgifter som lämnas ut för den utlämnande myndighetens räkning.

En uppgift ska inte lämnas ut om det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Som synes ger ändringen ett uttalat lagstöd för att under vissa förutsättningar låta en leverantör behandla sekretessbelagda uppgifter. Bland annat ska en intresseavvägning först göras för att bedöma lämpligheten i behandlingen.

Det föreslagna remissyttrandet från Mariestads kommun innehåller inga konkreta ändringsförslag på det som föreslås. Däremot skickar det tydliga synpunkter på hur det fortsatta lagstiftningsarbetet bör inriktas. Sammanfattningsvis i riktningen att:

- Bejaka behovet av att välja utkontraktering av it-drift även för viss sekretessbelagd information.
- Betona vikten av att slutlig lagstiftning och förarbeten ger så tydliga förutsättningar som möjligt.
- Be staten vara mer snabbfotad i framtiden. Digitaliseringen kommer bara accelerera. Det finns behov av att snabbare kunna ge tydliga förutsättningar i takt med att nya frågeställningar uppstår.

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med kommunstyrelsens beslut.

Behandling på sammanträdet

Ordförande Johan Abrahamsson (M) tar upp arbetsutskottets förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Underlag för beslut

Protokollsutdrag ksau § 112/21

Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2021-03-18

Informationssäkerhetssamordnarens tjänsteskrivelse, daterad 2021-03-18

Informationssäkerhetssamordnarens remissyttrande

SOU 2021:1 Säker och kostnadseffektiv it-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering. Nås via länk:

<https://www.regeringen.se/48efac/contentassets/10a3aff9f8b847b48b35036d0907439e/saker-och-kostnadseffektiv-it-drift--rattsliga-forutsattningar-for-utkontraktering-sou-2021-1>

MARIESTAD

**Kommunstyrelsen
sammanträdesprotokoll**

Sammanträdesdatum
2021-04-12

Sida 3

Expedieras till: _____
Regeringskansliet
Per Ahlström, informations- och säkerhetschef